

ČESKÁ REPUBLIKA
ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Hradci Králové – pobočka v Pardubicích rozhodl samosoudkyní JUDr. Petrou Venclovou, Ph.D., ve věci

žalobkyně: J. S.

proti

žalované: Česká správa sociálního zabezpečení, IČ 00006963
sídlem Křížová 1292/25, 225 08 Praha

v řízení o žalobě proti rozhodnutí žalované ze dne 1. 9. 2023, č. j. X,

takto:

- I. Rozhodnutí České správy sociálního zabezpečení ze dne 1. 9. 2023, č. j. X, se ruší a věc se vrací žalované k dalšímu řízení.
- II. Žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení.

Odůvodnění:

1. Rozhodnutím žalované uvedeným ve výroku tohoto rozsudku byly podle ust. § 88 zákona č. 582/1991 Sb., o organizaci a provádění sociálního zabezpečení (dále jen „ZOPSZ“) a podle ust. § 90 odst. 5 zákona č. 500/2004 Sb., správního řádu (dále jen „správní řád“) zamítnuty námitky žalobkyně proti prvostupňovému rozhodnutí ze dne 9. 6. 2023, č. j. X, a toto rozhodnutí bylo potvrzeno. Prvostupňovým rozhodnutím byla žalobkyni zamítnuta žádost o změnu výše invalidního důchodu pro nesplnění podmínek podle ust. § 39 odst. 2 písm. b)

a c) zákona č. 155/1995 Sb., o důchodovém pojištění (dále jen „zákon o důchodovém pojištění“), neboť zdravotní stav žalobkyně i nadále odpovídá invaliditě prvního stupně.

2. Žalobkyně napadla rozhodnutí žalované včasnou žalobou podanou podle ust. § 65 a násl. zákona č. 150/2002 Sb., soudního řádu správního (dále jen „s. ř. s.“), neboť nesouhlasí s posouzením svého zdravotního stavu. Žalobkyně má za to, že se její zdravotní stav zhoršil, což vyplývá zejména z lékařských zpráv MUDr. R. K., na které žalobkyně současně odkázala. S těmito zprávami se posudkoví lékaři nevypořádali, a navíc žalobkyni ani osobně nezhledli.
3. S ohledem na shora uvedené žalobkyně navrhla, aby soud žalované rozhodnutí zrušil a věc vrátil žalované k dalšímu řízení.
4. Žalovaná ve vyjádření k žalobě navrhla přezkoumání zdravotního stavu žalobkyně posudkovou komisí MPSV ČR (dále jen „PK MPSV“) podle ust. § 4 odst. 2 ZOPSZ. Za současného stavu věci však navrhla, aby soud žalobu zamítl.
5. Krajský soud přezkoumal žalobou napadené rozhodnutí v mezích žalobních bodů podle právního a skutkového stavu k datu vydání napadeného rozhodnutí podle ust. § 75 odst. 1, 2 s. ř. s., přičemž k lékařským nálezům vydaným po datu vydání žalovaného rozhodnutí lze přihlídnout pouze tehdy, pokud vypovídají o zdravotním stavu žalobkyně v době vydání žalovaného rozhodnutí.
6. Z obsahu správního spisu soud zjistil, že na základě žádosti žalobkyně o změnu výše invalidního důchodu byl dne 5. 6. 2023 vypracován posudek OSSZ Svitavy podle ust. § 8 odst. 1 písm. a), odst. 4 ZOPSZ. Uvedený posudek, který byl podkladem prvostupňového rozhodnutí, stanovil za rozhodující příčinu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu žalobkyně s nejvýznamnějším dopadem na pokles její pracovní schopnosti zdravotní postižení uvedené v kapitole V. (duševní poruchy a poruchy chování), položce 5 (poruchy neurotické, vyvolané stresem a psychosomatické poruchy), písm. c) (středně těžké funkční postižení) přílohy k vyhlášce Ministerstva práce a sociálních věcí č. 359/2009 Sb., o posuzování invalidity (dále jen „vyhláška o posuzování invalidity“). Míra poklesu pracovní schopnosti z důvodu dlouhodobě nepříznivého stavu byla uvedeným posudkem o invaliditě určena ve výši 35 %, tedy zdravotní stav žalobkyně odpovídal prvnímu stupni invalidity.
7. V rámci řízení o námitkách proti prvostupňovému rozhodnutí bylo posudkem žalované, který byl podkladem napadeného rozhodnutí a který byl vypracován dne 16. 8. 2023 na základě ust. § 8 odst. 9 ZOPSZ oddělením lékařské posudkové služby, pracoviště ČSSZ Plzeň, za rozhodující příčinu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu žalobkyně s nejvýznamnějším dopadem na pokles její pracovní schopnosti stanoveno zdravotní postižení uvedené v kapitole V. (duševní poruchy a poruchy chování), položce 5 (poruchy neurotické, vyvolané stresem a psychosomatické poruchy), písm. b) [lehké postižení] přílohy k vyhlášce o posuzování invalidity. Míra poklesu pracovní schopnosti z důvodu dlouhodobě nepříznivého stavu byla uvedeným posudkem o invaliditě určena ve výši 20 %. Tedy podle žalované, oproti posudku OSSZ Svitavy, zdravotní stav žalobkyně neodpovídá žádnému stupni invalidity ve smyslu ust. § 39 zákona o důchodovém pojištění. Žalovaná ve svém rozhodnutí doplnila, že ačkoli potvrdila prvostupňové rozhodnutí, s ohledem na závěr posudku o invaliditě ze dne 16. 8. 2023 následně samostatně rozhodne o odnětí invalidního důchodu žalobkyně.

8. Soud provedl při jednání dne 15. 5. 2024 důkaz posudkem zdravotního stavu žalobkyně, který byl vypracován v souladu s ust. § 4 odst. 2 ZOPSZ dne 2. 4. 2024 PK MPSV ČR, pracoviště v Hradci Králové, v níž jako odborná lékařka zasedala MUDr. T. S., s odborností psychiatrie, což odpovídá rozhodujícímu zdravotnímu postižení žalobkyně. Z uvedeného posudku soud zjistil, že PK MPSV za rozhodující příčinu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu žalobkyně považuje depresivní poruchu ve středně těžké fázi. Podle PK MPSV se jedná o zdravotní postižení podle kapitoly V. (duševní poruchy a poruchy chování), položky 4 (afektivní poruchy – poruchy nálady), písm. c) [středně těžké postižení] přílohy k vyhlášce o posuzování invalidity. PK MPSV stanovila míru poklesu pracovní schopnosti žalobkyně ve výši 45 %. PK MPSV uvedla, že zastává stejný názor jako ošetřující psychiatr MUDr. R. K., na jehož lékařské zprávy žalobkyně odkazovala, tedy že od dubna 2023 se u žalobkyně jednalo o depresivní poruchu ve středně těžké fázi. S ohledem na další postižení, zejména na astmatické obtíže, zvolila PK MPSV horní hranici procentního rozmezí míry poklesu pracovní schopnosti, (tj. ve výši 45 %) a uzavřela, že zdravotní stav žalobkyně k datu vydání napadeného rozhodnutí odpovídal prvnímu stupni invalidity.
9. Podle § 3 správního řádu: *Nevyplývá-li ze zákona něco jiného, postupuje správní orgán tak, aby byl zjištěn stav věci, o němž nejsou důvodné pochybnosti, a to v rozsahu, který je nezbytný pro soulad jeho úkonu s požadavky uvedenými v § 2.*
10. Podle ust. § 39 odst. 1 zákona o důchodovém pojištění: *Pojištěnec je invalidní, jestliže z důvodu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu nastal pokles jeho pracovní schopnosti nejméně o 35 %.*
11. Podle § 39 odst. 2 zákona o důchodovém pojištění: *Jestliže pracovní schopnost pojištěnce poklesla*
a) *nejméně o 35 %, avšak nejvíce o 49 %, jedná se o invaliditu prvního stupně,*
b) *nejméně o 50 %, avšak nejvíce o 69 %, jedná se o invaliditu druhého stupně,*
c) *nejméně o 70 %, jedná se o invaliditu třetího stupně.*
12. Podle ust. § 3 odst. 1 vyhlášky o posuzování invalidity: *V případě, že příčinou dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu pojištěnce je více zdravotních postižení a v důsledku působení těchto zdravotních postižení je pokles pracovní schopnosti pojištěnce větší, než odpovídá horní hranici míry poklesu pracovní schopnosti určené podle rozhodující příčiny dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu, lze tuto horní hranici zvýšit až o 10 procentních bodů.*
13. Podle ust. § 3 odst. 2 vyhlášky o posuzování invalidity: *V případě, že dlouhodobě nepříznivý zdravotní stav pojištěnce má takový vliv na jeho schopnost využívat dosažené vzdělání, zkušenosti a znalosti, na schopnost pokračovat v předchozí výdělečné činnosti nebo na schopnost rekvalifikace, že pokles pracovní schopnosti pojištěnce je větší, než odpovídá horní hranici míry poklesu pracovní schopnosti u příčiny, popřípadě rozhodující příčiny dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu, lze tuto horní hranici zvýšit až o 10 procentních bodů.*
14. Jak plyne z konstantní judikatury, např. z rozsudku Nejvyššího správního soudu (dále jen „NSS“) ze dne 14. 3. 2018, č. j. 6 Ads 23/2018-37 (rozsudky NSS jsou dostupné na www.nssoud.cz): „[p]osuzování míry poklesu pracovní schopnosti a stanovení dne vzniku invalidity je otázkou odbornou, medicínskou, a rozhodnutí soudu tak závisí především na odborném lékařském posouzení. Správní soud si proto nemůže učinit úsudek o této otázce sám.“

15. Podle ust. § 4 odst. 2 ZOPSZ jsou v přezkumném soudním řízení k posouzení zdravotního stavu a pracovní schopnosti osob povolány posudkové komise. V soudní praxi je důkaz posudkem posudkové komise chápán jako případ předepsaného důkazu (srov. rozsudek NSS ze dne 4. 12. 2003, č. j. 2 Ads 58/2003-75).
16. Správní soud sám zdravotní stav žadatele o invalidní důchod nepřezkoumává. Nejsou-li namítány jiné vady řízení, správní soud v řízení o správní žalobě proti rozhodnutí orgánů sociálního zabezpečení ve věci invalidity a změny jejího stupně ověřuje pouze to, zda posudek příslušné posudkové komise, o němž se opírá správní rozhodnutí, je úplný a přesvědčivý (test úplnosti, přesvědčivosti a správnosti posudku), případně zda byla příslušná posudková komise řádně obsazena (srov. např. rozsudek NSS ze dne 15. 5. 2013, č. j. 6 Ads 11/2013-20).
17. Posudek PK MPSV soud hodnotí jako úplný, přesvědčivý, řádně odůvodněný a splňuje veškeré náležitosti dané zákonem, a proto z něj soud při rozhodování vycházel. Posudek PK MPSV vychází z dostatečného množství lékařských nálezů, posudková komise byla řádně obsazena, neboť v ní zasedala lékařka s odborností psychiatrie, což odpovídá rozhodujícímu zdravotnímu postižení žalobkyně. U žalobkyně se k datu vydání žalovaného rozhodnutí jednalo o invaliditu prvního stupně, neboť její pracovní schopnost poklesla o 45 %. Žalovaná nenaplnila ust. § 3 správního řádu, neboť řádně nezjistila skutkový stav věci, neboť při stanovení míry poklesu pracovní schopnosti žalobkyně podhodnotila její zdravotní stav. Žalovaná současně předeslala ve svém odůvodnění, že v dalším samostatném řízení odejme žalobkyni dosavadní invalidní důchod pro invaliditu prvního stupně. Tedy soud uzavřel, že v dané věci zjistil významně odlišný skutkový stav věci a rovněž právně odlišně takto zjištěný skutkový stav kvalifikoval, neboť vyhodnotil na rozdíl od žalované, že žalobkyně je invalidní, což má významný vliv pro postavení žalobkyně ve věci posuzování splnění podmínek invalidního důchodu. Vzhledem k tomu, že se nejedná o pouhou dílčí korekci zjištěného skutkového stavu věci (např. korekce v rámci určitého stupně invalidity), rozhodl soud tak, že žalované rozhodnutí zrušil.
18. Vzhledem k tomu, že správní soud sám zdravotní stav žadatele o invalidní důchod nepřezkoumává a nenahrazuje tak činnost lékařů, nemá s ohledem na výše uvedené důvod jakkoli zpochybňovat závěry PK MPSV. Krajský soud proto žalované rozhodnutí podle ust. § 78 odst. 1, 4 s. ř. s. pro vady řízení zrušil a věc vrátil žalované k dalšímu řízení. V dalším řízení je žalovaná ve smyslu ust. § 78 odst. 5 s. ř. s. vázána právním názorem soudu vysloveným ohledně stupně invalidity žalobkyně, včetně příslušného zákonného zařazení zdravotního postižení žalobkyně a procentuálního ohodnocení míry poklesu její pracovní schopnosti ve smyslu přílohy vyhlášky o posuzování invalidity, jak je uvedeno shora. V dané věci proto bude žalovaná v dalším řízení vycházet z posudku PK MPSV, pracoviště v Hradci Králové, ze dne 2. 4. 2024.
19. O náhradě nákladů řízení soud rozhodl podle zásady úspěchu ve věci podle ust. § 60 odst. 1 s. ř. s. Protože žalovaná nebyla ve věci úspěšná a žalobkyni žádné náklady řízení podle obsahu spisu nevznikly, žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení.

Poučení:

Toto rozhodnutí nabývá právní moci dnem doručení účastníkům řízení.

Proti tomuto rozhodnutí lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává ve dvou (více) vyhotoveních u Nejvyššího správního soudu, se sídlem Moravské náměstí 6, Brno. O kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud.

Lhůta pro podání kasační stížnosti končí uplynutím dne, který se svým označením shoduje se dnem, který určil počátek lhůty (den doručení rozhodnutí). Připadne-li poslední den lhůty na sobotu, neděli nebo svátek, je posledním dnem lhůty nejblíže následující pracovní den. Zmeškání lhůty k podání kasační stížnosti nelze prominout.

Kasační stížnost lze podat pouze z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 s. ř. s. a kromě obecných náležitostí podání musí obsahovat označení rozhodnutí, proti němuž směřuje, v jakém rozsahu a z jakých důvodů jej stěžovatel napadá, a údaj o tom, kdy mu bylo rozhodnutí doručeno.

V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

Soudní poplatek za kasační stížnost vybírá Nejvyšší správní soud. Variabilní symbol pro zaplacení soudního poplatku na účet Nejvyššího správního soudu lze získat na jeho internetových stránkách: www.nssoud.cz.

Pardubice 15. května 2024

JUDr. Petra Venclová, Ph.D., v. r.
samosoudkyně